

Asia: VN/19415/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (Kuljetusalan sääntelytoimet)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kiittää liikenne- ja viestintäministeriötä yhteistyöstä luonnoksen valmistelussa.

Tieliikenteen kabotaasi

Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että tieliikenteen kabotaasia koskeva esitys on erittäin perusteltu sekä tavara- että henkilökuljetusten osalta. Esityksen muutokset helpottavat kuljetusasiakkaiden ja kuljetuspalveluntuottajien toiminnan suunnittelua joustavammaksi sekä varmistavat kabotaasikuljetusten tuloksellisemman valvonnan että mahdollistavat asiassa Suomen yhtenäisemmän linjan muiden EU-maiden kanssa EU:n säädösten tulkinassa. Lisäksi sanktiojärjestelmän kehittäminen mahdollisten kabotaasirikkomusten osalta hallinnollisia maksuja hyödyntäväksi on omiaan keventämään hallinnollista taakkaa kaikilta osapuolilta sekä tuomaan valvontaan tehokkuutta. Linja-autoliikenteen kabotaasisääntelyn osalta on syytä kiinnittää huomiota siihen, että sitä ei voitaisi kiertää siten, että ajoneuvoa käytetään valtakunnan rajan toisella puolella siksi, että oikeus kabotaasiin alkaisi siitä uudelleen. Tämä on merkitsevää siitä syystä, että esimerkiksi pohjoisen rajaseudulla etäisyys toiseen maahan on hyvin lyhyt.

Hallinnolliset maksuseuraamukset

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa liikenteen palveluista annettuun lakiin ehdotettuja lisäyksiä, jotka mahdollistaisivat hallinnollisten maksuseuraamusten määräämisen kabotaasisäännösten rikkomisesta ja kuljettajatodistuksen puuttumisesta. Virasto katsoo, että esityksessä olevien perusteluiden lisäksi kuljettajatodistuksen hankkimisen laiminlyönnin sanktioimista voidaan pitää erittäin kannatettavana myös siitä syystä, että kyseinen rikkomus on luokiteltu yhteisön sääntöjen hyvin vakavaksi rikkomiseksi. Komission asetuksen (EU) 2016/403 mukaan tavaroiden kuljettaminen ilman voimassa olevaa kuljettajatodistusta (ts. kuljettajatodistusta ei ole, se on väärennetty, peruutettu, sen voimassaolo on päättynyt jne.) on luokiteltu yhteisön sääntöjen VSI-tason rikkomukseksi, jolla voi olla vaikutuksia kuljetusyrityksen hyvämaineisuuteen ja sen riskiluokitukseen.

Virasto toteaa kuitenkin esityksen maksuseuraamuksia koskeviin säännöskohtaisiin perusteluihin viitaten, että EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen (EY) N:o 1071/2009 2 artiklan määritelmien mukaan "yrityksellä" tarkoitetaan joko matkustajaliikennettä harjoittavaa voittoa tavoittelevaa tai tavoittelematonta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä taikka voittoa tavoittelevaa tai tavoittelematonta yhteisöä tai henkilöryhmää, joka ei ole oikeushenkilö, taikka julkista elintä, joka on joko itse oikeushenkilö tai joka on sellaisen viranomaisen alainen, joka on oikeushenkilö, tai rahtiliikennettä kaupallisessa tarkoituksessa harjoittavaa luonnollista tai oikeushenkilöä. EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen (EY) N:o 1072/2009 4 artiklassa säädetään yhteisön liikenneluvan myöntämisestä seuraavaa: Jäsenvaltion on myönnettävä yhteisön liikennelupa tämän asetuksen mukaisesti toisen lukuun tavaraa maanteitse kuljettavalle liikenteenharjoittajalle:

a) joka on sijoittautunut kyseiseen jäsenvaltioon, yhteisön lainsäädännön ja kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti; ja

b) jolla on sekä yhteisön lainsäädännön että sijoittautumisjäsenvaltion maanteiden tavaraliikenteen harjoittajan ammattiin pääsyä koskevan lainsäädännön mukaisesti oikeus harjoittaa maanteiden kansainvälistä tavaraliikennettä kyseisessä jäsenvaltiossa. EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen (EY) N:o 1073/2009 4 artiklan mukaan kansainvälisen henkilöliikenteen harjoittaminen linja-autoilla edellyttää sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten myöntämää yhteisön liikennelupaa. Mainitun asetuksen 3 artiklassa on säädetty muun muassa, että liikenteenharjoittaja saa mainitun asetuksen mukaisesti harjoittaa linja-autoilla säännöllistä liikennettä, mukaan lukien säännöllinen erityisliikenne ja satunnaisliikenne, ilman kansalaisuuteen tai sijoittautumispaikkaan perustuvaa syrjintää, jos liikenteenharjoittajalla on kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen markkinoille pääsyä koskevien edellytysten mukaisesti oikeus harjoittaa sijoittautumisjäsenvaltiossa linja-autolla säännöllistä liikennettä, säännöllinen erityisliikenne tai satunnaisliikenne mukaan lukien. Sekä tavara- että henkilöliikenteen yhteisön lupa myönnetään näin ollen sellaiselle maantieliikenteen harjoittajalle, joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa säädetty markkinoille pääsyn vaatimukset ja luvanhaltija voi tällöin olla joko luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen 5 artiklan mukaan kuljettajatodistus myönnetään liikenteenharjoittajalle, jolla on yhteisön liikennelupa. Kabotaasirikkomuksesta ja kuljettajatodistuksen hankkimisen laiminlyönnistä määrättävät seuraamusmaksut voivat näin ollen edellä todetun perusteella kohdistua joko luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön.

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnitti huomiota myös esityksen 255 b §:n muotoiluun. Ehdotetun säännöksen mukaan "Seuraamusmaksu voidaan määrätä sille, joka tahallaan tai

huolimattomuudesta jättää noudattamatta EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen V luvussa tai 23 §:ssä taikka EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen III luvussa tai 23 tai 24 §:ssä säädettyä velvollisuutta kabotaasiliikenteen harjoittamisesta.". Koska kabotaasiliikenteen harjoittamiseen liittyy kyllä monia ehtoja, mutta velvoitetta sen harjoittamiseen ei ole, niin virasto ehdottaa, että jatkovalmistelussa tarkasteltaisiin vielä säännöksen muotoilua.

Liikenne- ja viestintävirasto toteaa lisäksi 262 §:ää koskevien perusteluiden osalta, että muutettava säännös on yhteinen kaikkien lupalajien osalta (taksi-, henkilö- ja tavaraliikenneluvat). Esityksen perusteluiden mukaan sanktio kohdistuisi kuitenkin vain taksiliikenteen harjoittajaan ja oikeushenkilöön. Liikenteen palveluista annetun lain 5 ja 6 §:n mukaan virasto voi myöntää henkilö-, tavara ja taksiliikenneluvan joko luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle.

B- ja BE-luokkien ajo-oikeuksia koskeva laajennus

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa ehdotettuja muutoksia B- ja BE-luokkien ajo-oikeuksia koskevia laajennuksia vaihtoehtoisella polttoaineella kulkeviin painavampiin ajoneuvoihin ja ajoneuvoyhdistelmiin.

Jatkovalmistelussa virasto esittää huomioitavaksi kuitenkin liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 27 §:ssä olevan vaatimuksen, jossa kuorma- ja linja-auton kuljettajalla tulee olla ammattipätevyys. Kansallisen lain kirjaus eroaa maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta annetun direktiivin kirjauksesta, jossa ammattipätevyysvaatimus rajataan ajokorttivaatimukseen. Koska lakimuutos mahdollistaa myös kevyempien kuorma-autojen ajamisen jatkossa B- ja BE-luokan ajokortilla, tulisi kansallista säädöstä muuttaa siten, että se on samanmuotoinen direktiivin kanssa ja tukee ehdotettua muutosta.

Virasto toteaa, että esityksessä mainitut muutokset ajo- ja lepoaikasääntelyyn on tärkeää tuoda voimaan samanaikaisesti muun sääntelyn kanssa. Lisäksi esityksestä olisi hyvä korjata epäkohta sen osalta, että ajo- ja lepoaikasääntelyn sovellettavuus ei ole sidonnainen ajokorttiluokkaan, vaan ajoneuvon ja sen käyttötarkoitukseen.

Ajokokeen vastaanottajat

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa ehdotettuja muutoksia kuljettajantutkintotoiminnasta annettuun lakiin. Suullisten teoriakokeiden vastaanottajien vaatimuksien muuttamisella on merkittäviä vaikutuksia viraston toiminnan sujuvuuteen. Ajokokeen vastaanottajan vaatimuksien tarkentamisella on vaikutuksia viraston palveluntuottajan työvoiman saatavuuteen. Liikenneopettajaluvan kahden vuoden voimassaolovaatimus ei takaa henkilön todellista työkokemusta ja palkattavan henkilön kokemus otetaan huomioon viraston palveluntuottajan

työhön antamassa perehdytyksessä. Työkokemukselle ole olemassa lakisääteisiä vaatimuksia, eikä sitä voi siten todistaa liikenneopettajaluvan voimassaololla. Liikenneopettajaluvan voimassaoloajan vähimmäisvaatimuksen ja liikenneopetuksen erityisammattitutkintovaatimuksen poistamisella mahdollistetaan ajokokeen vastaanottajana toimiminen ketterämmin helpottamalla työhön hakeutumista.

Immonen Marjo
Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)